

ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2 I BRILLINGE

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3770

Arkeologisk undersökning i form av utredning etapp 1 och 2

Lämning L2024:4734

Fastighet Brillinge 4:4, Boländerna 5:3, Gränby 11:3

Vaksala och Uppsala socken

Uppsala kommun

Uppsala län

Författare Daniel Matsenius

Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsens diarienummer:	431-2022-2024
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2022-06-22
Uppdragsnr i KMR:	202400922
Företagare:	Uppsala Vatten och Avfall
Fastighet:	Brillinge 4:4, Boländerna 5:3, Gränby 11:3
Berörda lämningar, KMR:	L2024:4734
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Utförandetid, fältarbete:	28 augusti–6 september 2024
Inmättningsmetod:	RTK-GPS
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdssystem:	RH 2000
Projektledare:	Daniel Matsenius
Rapportansvarig:	Daniel Matsenius
Fältpersonal:	Elias Eliasson, Daniel Matsenius
Planer och layout:	Sverker Holmqvist
Fynd:	Samtliga fynd har gallrats efter registrering

ARKEOLOGIKONSULT

Karins väg 5, 194 61 Upplands Väsby

Tel: 08-590 840 41

www.arkeologikonsult.se

Fastighetskartan (Topografi 10 och Fastighetsindelning): ©Lantmäteriet

Drönbild: Spridningstillstånd Lantmäteriet, ärendenummer LM2024051667.

Omslagsbild: Vy från södra änden av område 1 med köpcentrat Gränbystaden i bakgrunden. Foto från söder.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.

Villkor finns tillgänglig på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

ARKEOLOGISK UTREDNING

ETAPP 1 OCH 2 I BRILLINGE

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3770

Arkeologisk undersökning i form av utredning etapp 1 och 2

Lämning L2024:4734

Fastighet Brillinge 4:4, Boländerna 5:3, Gränby 11:3

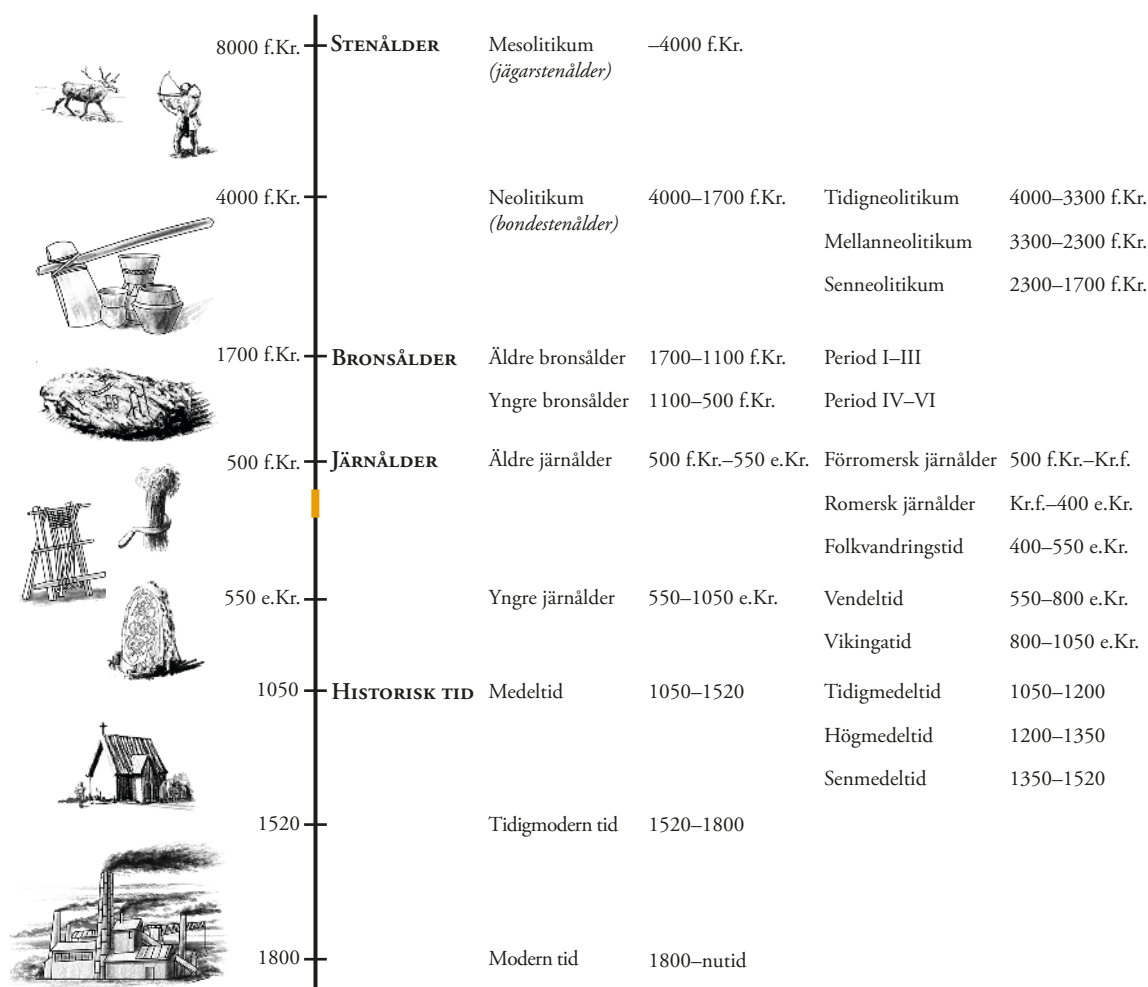
Vaksala och Uppsala socken

Uppsala kommun

Uppsala län

Författare Daniel Matsenius

ANTIKVARISK BEDÖMNING

Antikvarisk bedömning anger hur man enligt kulturmiljölagen (1988:950), och till viss del även skogsvårdslagen (1979:429), bedömt lämningen och dess eventuella lagskydd vid registreringstillfället. Den slutgiltiga bedömningen görs alltid av Länsstyrelsen.

Fornlämning är en lämning som omfattas av skydd enligt kulturmiljölagen. För att en lämning ska kunna bedömas som fornlämning krävs att den tillkommit före 1850, är en lämning efter människors verksamhet under forna tider, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergiven. Det är förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Möjlig fornlämning innebär att man vid registreringstillfället inte kunnat ta ställning till om lämningen är en fornlämning

eller inte. Lämningen måste vara bekräftad i fält. Möjlig fornlämning kan även anges för en lämning som har undersökts i samband med en arkeologisk undersökning, men där man inte fastställt lämningens utbredning.

Övrig kulturhistorisk lämning används för kulturhistoriska lämningar som har tillkommit efter 1850, men som ändå anses ha ett antikvariskt värde. Bedömningen används även för vissa lämningar som inte uppvisar fysiska spår, till exempel fyndplats eller plats med tradition.

Ingen antikvarisk bedömning används för lämningar som blivit helt borttagna genom en arkeologisk undersökning eller förstörda. Inget skydd enligt kulturmiljölagen kvarstår. Lämningar som endast är kända via kartmaterial, skriftlig eller muntlig källa och inte har kunnat återfinnas i fält, kan inte heller ha en antikvarisk bedömning.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	7
TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ	8
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR	10
GENOMFÖRANDE	11
RESULTAT	12
Kart- och arkivstudie.....	12
Utredningsgrävning	15
SLUTSATS.....	18
REFERENSER	20
Litteratur	20
Digitala källor	21
Äldre kartor	21
BILAGOR.....	22
Bilaga 1. Schakt	22
Bilaga 2. Kontexter	25
Bilaga 3. Fynd.....	26
Bilaga 4. ¹⁴ C-analys	27

Figur 1. Utredningsområdet markerat på Terrängkartan i skala 1:50 000.

SAMMANFATTNING

I samband med planerade markarbeten inom fastigheterna Brillinge 4:4, Boländerna 5:3 och Gränby 11:3 i Uppsala kommun har Arkeologikonsult utfört en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 som bestod av en kart- och arkivstudie samt sökschaktning. Utredningsområdet var uppdelat i två områden (1 och 2) och separerades av en cykelväg och ett koloniområde.

Baserat på det äldre kartmaterialet har ytan utgjorts av åker- och betesmark sedan åtminstone 1600-talet fram till idag. Vid sökschaktning framkom två anläggningar i form av en härd och ett stolphål inom delområde 1. Härden ¹⁴C-daterades

till yngre romersk järnålder, 230–390 e.Kr. I Kulturmiljöregistret har lämningarna registrerats som ett boplatssområde, L2024:4734. Med den antikvariska bedömningen undersökt och borttagen. Vid metalledetektering framkom ett fynd av en brodd i matjorden, fyndet gallrades efter fyndregistrering och fotografering.

I den norra och nordvästra delen av område 1 utfördes ingen schaktning på grund av moderna störningar samt att en tidigare arkeologisk utredning redan hade genomfört sökschaktning i området utan att några lämningar av antikvariskt intresse påträffades.

INLEDNING

Arkeologikonsult har efter beslut av Länsstyrelsen i Uppsala län dnr 431-2022-2024 utfört en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inför planerad byggnation inom fastigheterna Brillinge 4:4, Boländerna 5:3 och Gränby 11:3, Uppsala kommun (figur 1). Syftet med utredningen var att ta reda på om ej sedan tidigare kända fornlämningar berördes av

det planerade arbetsföretaget samt att preliminärt avgränsa nyupptäckta fornlämningar inom området. Inga tidigare kända fornlämningar låg inom utredningsområdet. Utredningsområdet var uppdelat i två områden (område 1 och 2) som separerades av en cykelväg och ett koloniområde.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet var beläget i norra utkanten av dagens Uppsala i närheten av de historiska byarna Brillinge och Gränby, båda med medeltida belägg (ISO). Ytan inom utredningsområdet bestod av plan åkermark bestående av glacial lera (SGU) belägen i anslutning till ån Samnans dalgång cirka 20 m.ö.h (figur 2). Troligtvis steg de första öarna

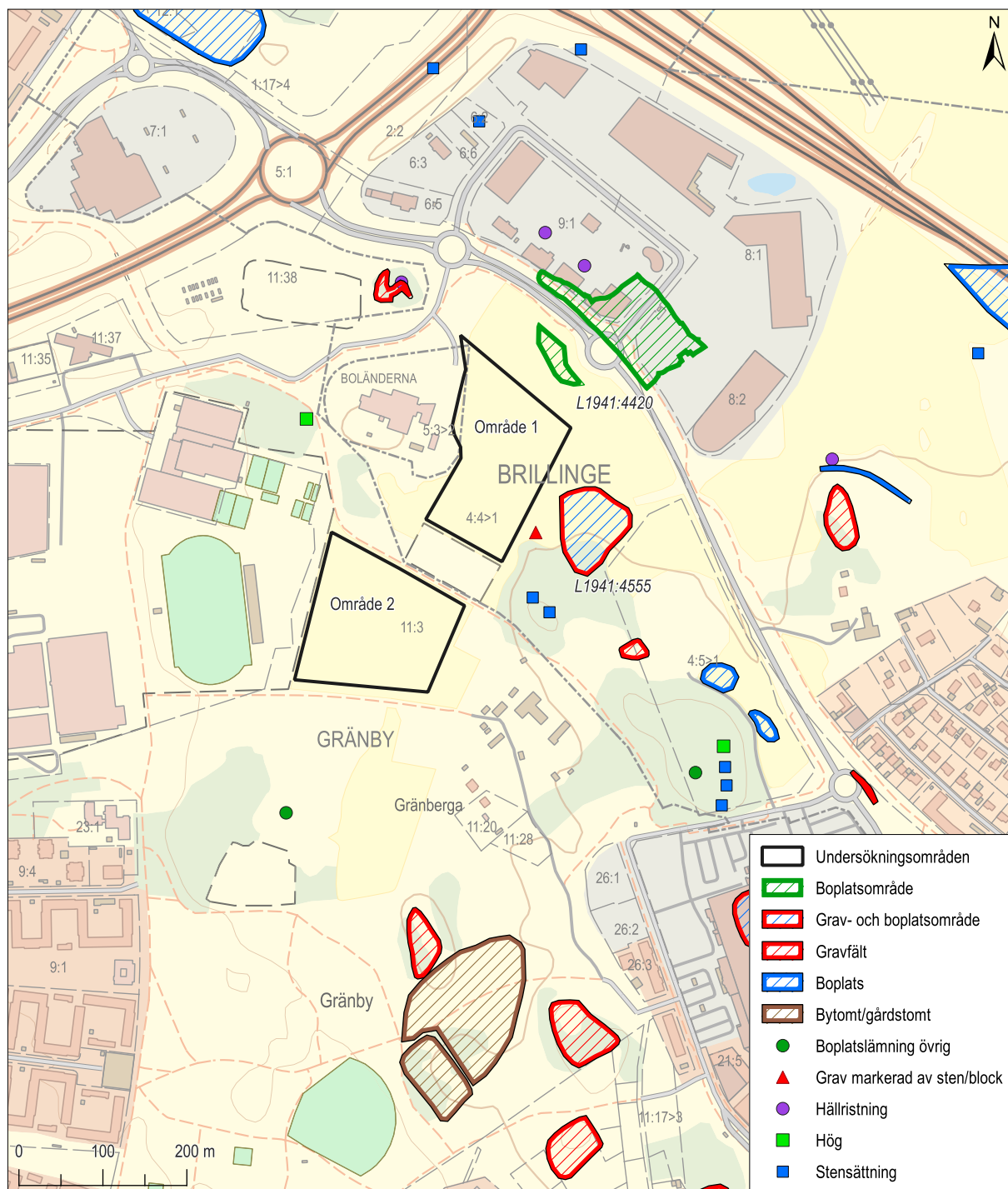
i området ur havet efter inlandsisens tillbakadragande under mellan- eller senneolitikum (3300–1700 f.Kr.). Närområdet i den här delen av norra Uppsala har varit kontinuerligt bebyggt och uppodlat sedan bronsåldern, och arkeologiska undersökningar visar på en kraftig bebyggelseexpansion under äldre järnålder (Fagerlund 2007, Ölund 2010).

Figur 2. Översikt över område 1, till höger. i bild syns det koloniområde som låg mellan delområde 1 och 2. Foto från sydväst.

Områdena kring Brillinge och Gränby präglas av en riklig mängd fornlämningar. Vid Vaksala kyrka, en kilometer sydöst om utredningsområdet, finns ett stort antal gravar, skärvtenshögar och boplatsslämningar, liksom flera runstenar. Platsen har tolkats

som en centralplats under yngre järnålder (Göthberg & Åberg 2007). I anslutning till utredningsområdet finns ett flertal kända boplatser, gravar, gravfält samt den historiska by-/gårdstomten Gränby (figur 3).

Figur 3. Utredningsområdet med ett urval av närliggande lämningar som var registrerade i Kulturmiljöregistret (KMR) vid tidpunkten för den aktuella utredningen. I nederkant av bilden syns läget för Gränby gårds historiska bytomt. Mot bakgrund av Fastighetskartan i skala 1:7 500

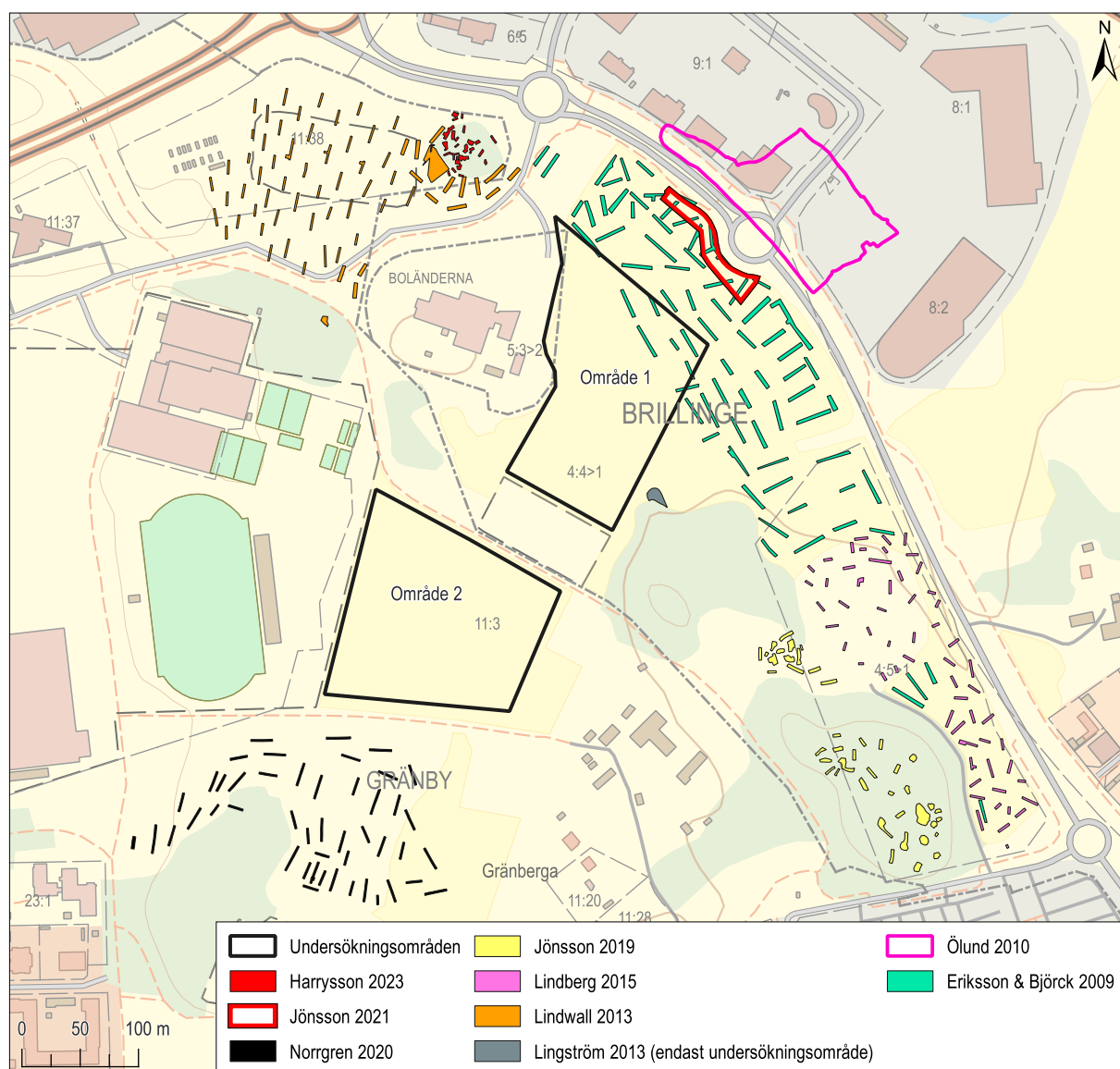
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Det har tidigare genomförts en stor mängd arkeologiska insatser i närområdet (figur 4). Nedan berörs ett urval av de undersökningar som gjorts i den direkta omgivningen.

Strax norr om utredningsområdet har ett större boplatsoområde (L1941:4420) undersökts som resulterade i över 20 hus med datering från äldre romersk järnålder till vikingatid (Jönsson 2021, Ölund 2010). Öster om utredningsområdet ligger ett delundersökt grav- och boplatsoområde, L1941:4555. Två arkeo-

logiska utredningar har gjorts inom lämningen där flerastensättningar och boplatslämningar påträffats (Eriksson & Björck 2009). Inom lämningen finns även en kokgröp daterad till bronsålder (Göthberg 2016, s. 5).

Strax intill det norra utredningsområdet (område 1) har en rest sten påträffats, i anslutning till denna har boplatslämningar påträffats, bland annat i form av en kokgröp som daterades till bronsålder (Lingström 2012).

Figur 4. Ett stort antal undersökningar har genomförts i närområdet. Områdena är hämtade från Kulturmiljöregistret (KMR) samt digitaliserade från berörda arkeologiska rapporter där informationen saknas i KMR. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:6 000.

GENOMFÖRANDE

Utredningen inleddes med en arkiv- och kartstudie av historiska kartor som berörde utredningsområdet. Studien omfattade material från Rikets allmänna kartverksarkiv, Lantmäteristyrelsens och Lantmäterimyndighetens arkiv. Vidare genomfördes en genomgång av Ortnamnsregistret (ISOF). Därefter utfördes en översikt av registrerade lämningar i Kulturmiljöregistret (KMR), tillsammans med en granskning av tidigare arkeologiska insatser i närområdet.

Högupplöst höjddata (Lidar) tillsammans med en genomgång av jordmånen inom och i anslutning till utredningsområdet (SGU) genomfördes också för att få en ökad förståelse för landskapets topografi. Uppgifter om lösfynd eftersöktes i Statens historiska museums digitala katalog (SHM).

Utredningsområdet var uppdelat i två områden (område 1 och 2) som separerades av ett koloniområde. Totalt var utredningsområdet 47 600 m². Sammantaget grävdes 51 schakt, vilket motsvarade 2066 m² eller cirka 4,3 % av utredningsområdet.

Cirka 4750 m² av den nordligaste delen av delområde 1 sökschaktades inte eftersom sökschaktning redan genomförts inom ytan vid en tidigare utredning, utan några antikvariska indikationer (Eriksson & Björck 2009). Cirka 1 840 m² av nordvästra delen av delområde 1 sökschaktades inte på grund av recenta ingrepp inom ytan (se figur 8). Inom den östra delen av område 1 undantogs en yta kring ett naturskyddat träd.

Sökschaktning utfördes med grävmaskin, i kombination med handrensning, ned till anläggningsnivå alternativt orörd markyta. Schakt och anläggningar beskrevs, fotograferades och mättes in med RTK-GPS. Metalldetektering utfördes i samtliga schakt efter avbaning av grästorven. Endast två anläggningar påträffades, dessa undersöktes, provtogs för makrofossil- och ¹⁴C-analys och togs sedan bort. Efter avslutad sökschaktning lades schakten igen.

Makrofossilanalys har utförts av Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult. ¹⁴C-analys har genomförts av ICA, International Chemical Analysis Inc. Dateringen har kalibrerats med IntCal20 och grafen har utformats med Oxcal v.4.4.4 (Bilaga 4).

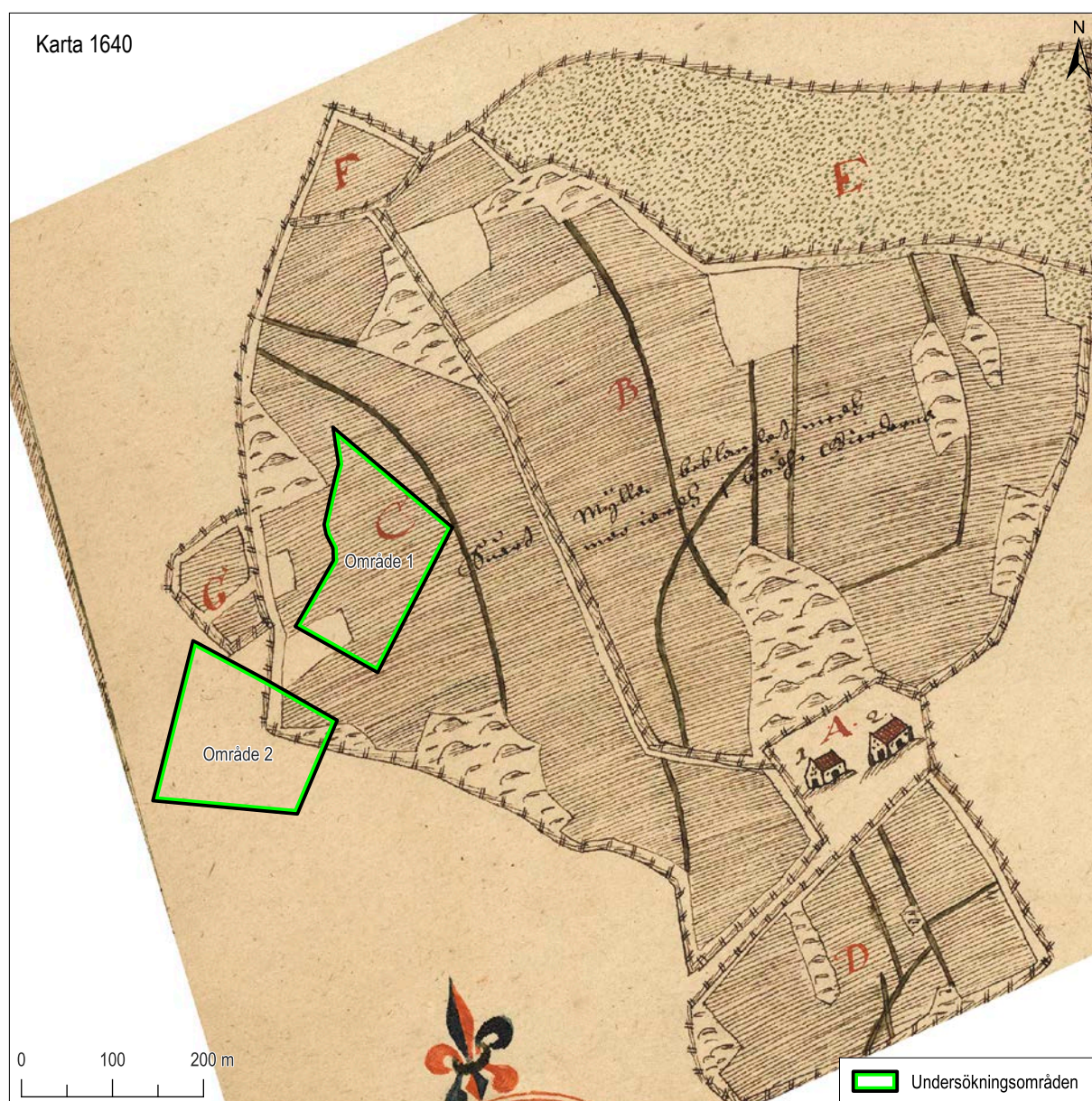
RESULTAT

Kart- och arkivstudie

Brillinge omnämns första gången 1316 som in Brel-
lingi, även Gränby omnämns första gången 1316
(ISO).

Ytan inom utredningsområdet har använts som åker och betesmark sedan i alla fall 1600-talet fram

till idag. På en geometrisk avmätningsskarta över Brillinge by från 1640 syns område 1 och nordöstra hörnet av område 2 ligga inom åkermark tillhörande byn (figur 5). Från gårdsbebyggelsen vid Brillinge går en hägnad med en smal intilliggande väg, idag utbyggd och känd som österleden. Vägen har haft likartad sträckning sedan järnåldern (Ölund 2010, s. 8).

Figur 5. Geometrisk avmätning över Brillinge bys ägor från 1640 med utredningsområdet markerat. Brillinge gård är markerad med A på kartan. Skala 1:7 500.

Från en storskifteskarta från 1759 syns område 1 fortsatt ligga inom åkermark tillhörande Brillinge, på kartan är ytan märkt "Storgärdet". Område 2

ligger utanför kartan, men det står dock utskrivet på kartan att ytan var en allmänning nyttjad som betesmark (figur 6).

Figur 6. Storskifteskarta över Brillinge bys ågor 1759 med utredningsområdet markerat. Den södra delen av utredningsområdet ligger utanför kartan inom vad som vid tiden var en allmänning nyttjad som betesmark. Skala 1:7 500.

Idag omgärdas utredningsområdet av modern bebyggelse, men fram till på 1950-talet utgjordes ett stort område kring utredningsområdet fortfarande av jordbruksmark (figur 7). Strax norr om utred-

ningsområdet har vid den här tiden Vaksala tegelbruk etablerats, en yta idag bebyggd av köpcentret Gränbystaden.

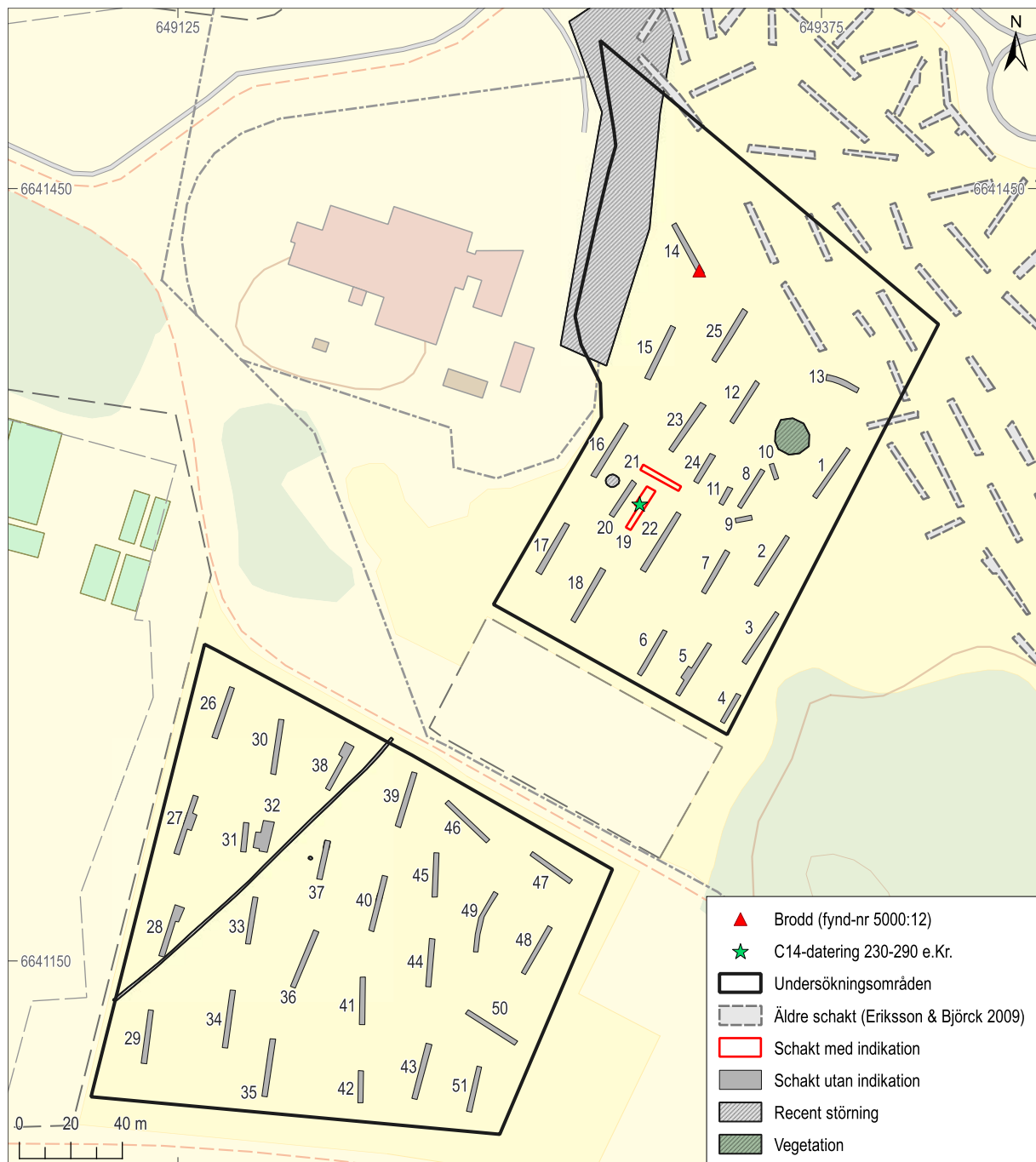
Figur 7. Ekonomiska kartan från 1952 med utredningsområdet markerat. Fortfarande under 1950-talet utgjordes området av jordbruksmark. T.h. i bild syns gårdarna Brillinge och Gränby. Strax norr om område 1 låg Vaksala tegelbruk. Skala 1:15 000.

Utredningsgrävning

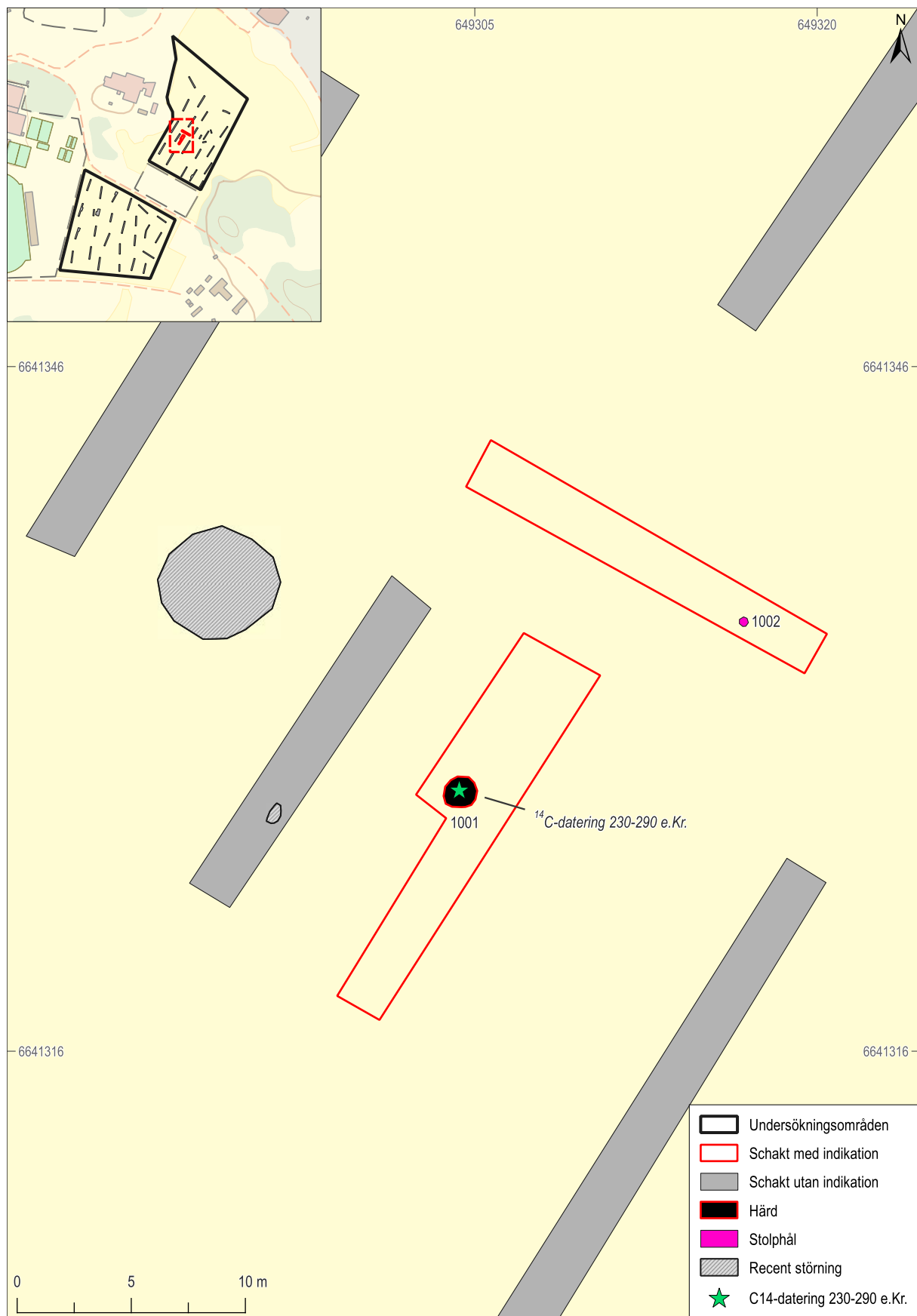
Resultat: Område 1

Vid sökschaktning inom delområde 1 påträffades enstaka boplatslämningar i form av en hård och en stolphålsbotten centralt inom ytan (figur 8 och 9). Anläggningarna låg cirka 14 meter ifrån varandra (se Bilaga 2 för beskrivning). Båda anläggningarna

dokumenterades och undersöktes innan de togs bort (figur 10). Makrofossilprover togs ur båda anläggningarna för arkeobotanisk- och ^{14}C -analys (Bilaga 4). Inget förkolnat material framkom i stolphålet men ur hårdan framkom träkol från björk och tall. Till ^{14}C -analys valdes kol från björk som daterades till 230–390 e.Kr., det vill säga yngre romersk järnålder.

Figur 8. Schaktkarta. Mot bakgrund av Fastighetskartan i skala 1:2500.

Figur 9. Centralt inom område 1 framkom en härd och ett stolphål. Mot bakgrund av Fastighetskartan skala 1:250. Översikt i skala 1:10 000.

Figur 10. Hård 1001 inom område 1. Foto från öster.

Figur 11. I matjorden inom område 1 påträffades en brodd, fynd-nr 5 000:12. Skala 1:1.

Ett matjordsfynd gjordes vid metalledetektering inom område 1 bestående av en hästbrodd i järn (figur 11, Bilaga 3). Föremålstypen introduceras under yngre järnålder och är vanlig fram till att hästskor introducerades på 1000-talet (Ekman 2007, s. 132f). Fyndet kunde inte kopplas till någon specifik kontext och gallrades därför. I övrigt framkom en stor mängd recenta föremål.

Resultat: Område 2

Ingenting av antikvariskt värde framkom inom område 2.

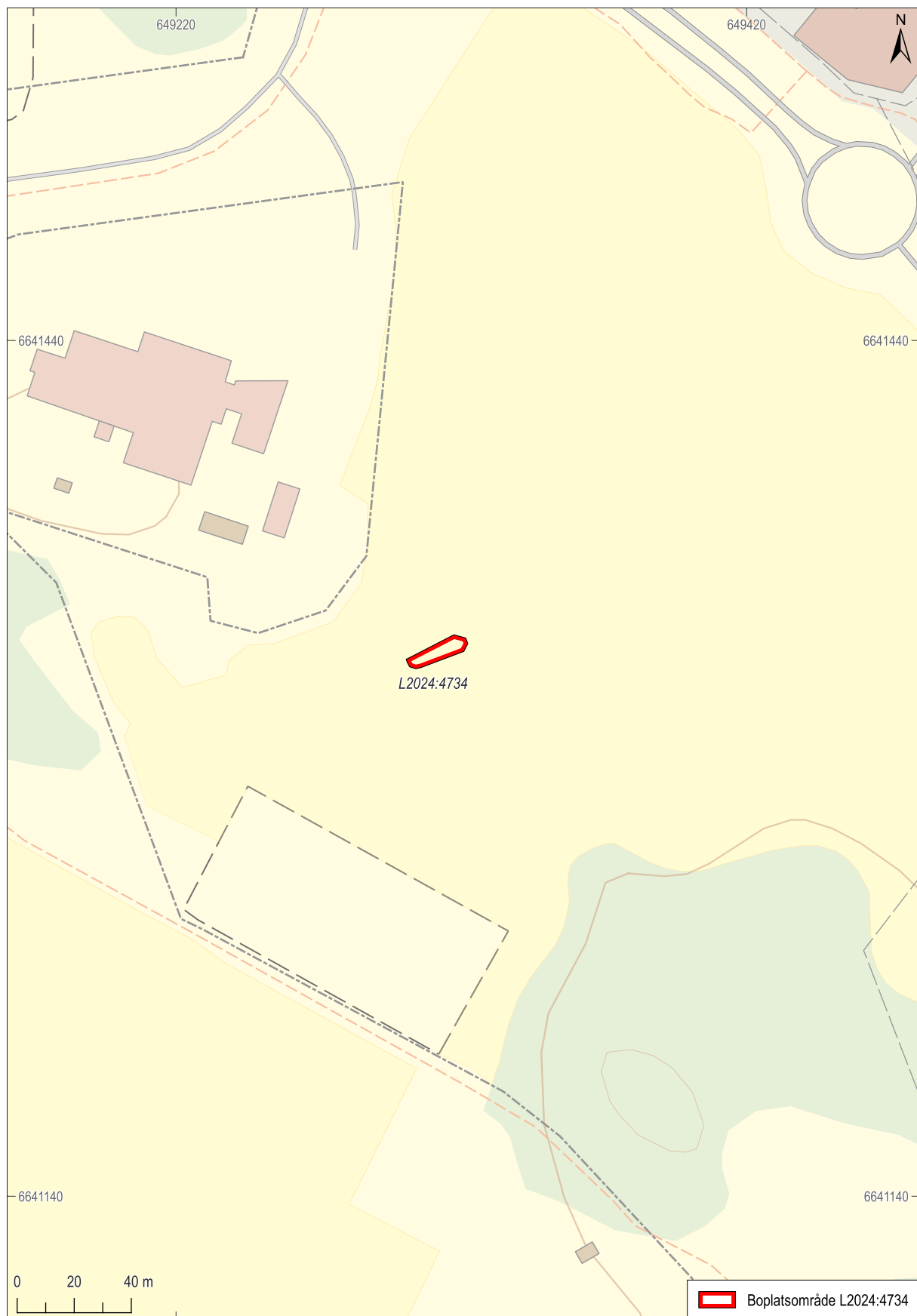
SLUTSATS

Efter avslutad utredning har ett nytt objekt registrerats i Kulturmiljöregistret som boplatssområde L2024:4734 bestående av ett stolphål och en härd från yngre romersk järnålder. De två påträffade anläggningarna låg mindre än 20 meter ifrån varandra och klassas enligt Riksantikvarieämbetets direktiv som Boplatssområde. Eftersom båda anläggningarna undersöktes blir den antikvariska bedömningen *Ingen antikvarisk bedömning – Helt undersökt* (figur 12 och 13).

De undersökta anläggningarnas datering samt fyndet av hästbrodden indikerar att området kan ha använts av den närbelägna järnåldersboplatsen L1941:4420 strax norr om utredningsområdet som etableras under äldre romersk järnålder och har kontinuitet till vikingatid (Jönsson 2021, Ölund 2010).

Lämnings-nr (KMR)	Lämningsstyp	Tidigare antikvarisk bedömning	Ny antikvarisk bedömning	Undersöknings-status	Beskrivning av lämning
L2024:4734	Boplatss-område	-	Ingen antikvarisk-bedömning	Helt undersökt	Boplatssområde, 20x6 m (NÖ-SV), bestående av en härd och ett stolphål. Härd, rundad 1,5x1,25 m, 0,16 m dj. Stolphål, rund 0,35x0,35 m, 0,08 m dj.

Figur 12. Tabell över ändringar i Kulturmiljöregistret (KMR).

Figur 13. Den nyregistrerade lämningen i Kulturmiljöregistret (KMR). Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:2 000.

REFERENSER

Litteratur

EKMAN, A. 2007. *Hästskor – något om hovbeslagets historia i Norden från 800-tal till sent 1800-tal*. Enköping, Hallsta jordbruksmuseum

ERIKSSON, T. & BJÖRCK, N. 2009. *Fornlämningskomplex och agrara lämningar vid Gränby arena. Arkeologisk utredning och förundersökning*. Riksantikvarieämbetet, UV Uppsala, rapport 2009:6.

DAHLBÄCK, G., FERM, O. & RAHMQVIST, S. (RED.) 1984. *Det medeltida Sverige. Bd 1, Uppland, 2, Tiundaland: Ulleråker, Vaksala, Uppsala stad*. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakad., Stockholm.

FAGERLUND, D. 2007. Stora hus från äldre järnålder i Mälارlandskapen. I: GÖTHBERG, H. (RED.). *Hus och bebyggelse i Uppland. Delar av förhistoriska sammanhang. Arkeologi E4 Uppland studier, Volym 3*. RAÄ UV GAL, SAU, Upplandsmuseet. Uppsala.

GÖTHBERG, H. & ÅBERG, K. 2007. Vaksala och Danmark: bygder i skuggan av Gamla Uppsala. I: HJÄRTHNER-HOLDAR, E., RANHEDEN, H. & SEILER, A. (red.) *Land och samhälle i förändring: uppländska bygder i ett långtidsperspektiv*. S. 317–348.

GÖTHBERG, H. 2016. *Gamla Uppsala – Slavsta Fornlämningar längs Östra stadsrandstråket Arkeologisk förundersökning och utredning Uppsala och Vaksala socknar*. Uppsala kommun. Uppsala län. Upplandsmuseets rapporter 2016:04

HARRYSSON, I. 2023. *Ett av Brillinges gravfält. Arkeologisk förundersökning av gravfält L1941:3940, fastighet Brillinge 4:4, Vaksala socken, Uppsala kommun, Uppsala län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2023:3619.

JÖNSSON, A. 2019. *Uttrycksfull järnålder och undanskymd medeltid i Brillinge. Arkeologisk förundersökning inför nytt evenemangsentrum inom fastigheterna Brillinge 4:4 och 4:5, Uppsala kommun, Uppsala län, Uppland*. Rapporter från Arkeologikonsult 2019:3192.

JÖNSSON, A. 2021. *Utkanten av en boplatz i Brillinge. Arkeologisk undersökning av del av L1941:4420, boplatzområde inom fastigheten 4:4, Uppsala kommun*. Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3294

LINDBERG, M. 2015. *Arkeologisk utredning etapp 2 Inför detaljplanläggning av Uppsala arena Uppsala län, Uppland, Uppsala kommun, Vaksala socken, Brillinge 4:4 RAPPORT 2015:42*. Arkeologiska uppdragsverksamheten

LINDWALL, L. 2013. *Gravar i Gränby. Uppsala 61:1 och Vaksala 106:1–3, inom fastigheterna Gränby 5:1, Gränby 11:3 och Brillinge 4:4, Uppsala kommun, Uppland*. Särskild arkeologisk utredning och förundersökning. Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2729.

LINGSTRÖM, M. 2013. *Rest sten och kokgrop vid Brillinge. Uppland, Vaksala socken, Brillinge 4:4, Vaksala 333*. UV rapport 2013:21. Arkeologiska undersökningar.

NORRGREN, H. 2020. *En kokgrop från bronsålder i Gränby. Arkeologisk utredning steg 1 & 2 inom fastigheten Gränby 11:3. Uppsala län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3360.

ÖLUND, A. 2010. *I elitens landskap – folkvandrings-tida och vendeltida boplatzlämningar i Brillinge*. Upplandsmuseet, rapport 2010:14.

Digitala källor

Ortnamnsregistret (ISOF)
Institutet för språk och folkminnen
<https://ortnamnsregistret.isof.se/place-names>

Kulturmiljöregistret (KMR)
Riksantikvarieämbetets söktjänst (Fornsök) med alla
kända registrerade fornlämningar och övriga kultur-
historiska lämningar i Sverige
<https://app.raa.se/open/fornsok/>

Statens geologiska undersökningar (SGU)
<https://www.sgu.se/>

Statens historiska museer – Sök i samlingarna
(SHM)
<https://samlingar.shm.se/>

Äldre kartor

Rikets allmänna kartverks arkiv (RAK)
Ekonomiska kartan
Gamla Uppsala 1952
Kartblad: J133-11i8a54

Lantmäteristyrelsens arkiv (LMS)
Brillinge nr 1-2 Geometrisk avmätning 1640
Vaksala socken, Uppsala län
Aktbeteckning: B72-4:A5:40 44
Lantmätare: Mårten Christiernsson

Brillinge nr 1-2 Storskifteskarta 1759
Vaksala socken, Uppsala län
Aktbetäckning: LMS B72-4:2
Lantmätare: Olof Gerdes

BILAGA 1. SCHAKT

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Lämnings-nr (KMR)
1	Schakt utan indikation	23 x 2,2	40,85	0,5	Matjord 0,4m djup matjord. Undergrund av gråbrun lera.		
2	Schakt utan indikation	22 x 2,2	39,12	0,5	Matjord 0,45 m, undergrund av gråbrun lera.		
3	Schakt utan indikation	23 x 2,2	41,68	0,5	Matjord 0,45m, med inslag av tegelkross. Undergrund av gråbrun lera.		
4	Schakt utan indikation	12,5 x 2,2	22,99	0,55	Matjord 0,45m djup. Undergrund av gråbrun lera med fläckvisa inslag av orangebrun lera.		
5	Schakt utan indikation	23,5 x 2,2-3	50,21	0,45	Matjord 0,4m djup. Små inslag av tegelfnyk. Undergrund av gråbrun lera, med fläckvisa inslag av orangebrun lera. Dike går i öst-västlig riktning.		
6	Schakt utan indikation	20 x 2,2	36,31	0,55	Matjord 0,45m djup. Inslag av tegelkross. Undergrund av grå/rosa/brun/beige lera. Tre diken, varav två innehöll recent järnskrot.		
7	Schakt utan indikation	18,5 x 2,2	37,26	0,5	Matjord 0,4m djup. Undergrund av gråbrun lera med flammig inslag av rosa-aktig lera. Schaktet skärs av två diken.		
8	Schakt utan indikation	17 x 2,2	30,31	0,5	Matjord 0,3m djup. Undergrund av gråbrun lera. Inslag av småsten. I södra änden framkom en möjlig fornlämning i form av en rundad mörkfärgning, som efter vidare undersökning avfärdades som ett stenlyft.		
9	Schakt utan indikation	6,5 x 2,2	11,68	0,5	Matjord 0,4m djup. Undergrund av gråbrun lera med fläckvis mörkgrå lera.		
10	Schakt utan indikation	6 x 2,2	11,01	0,45	Matjord 0,35m djup. Undergrund av grå/brun/mörkbrun/brunrosa lera.		
11	Schakt utan indikation	7,5 x 2,2	14,72	0,5	Matjord 0,4m djup. Undergrund av gråbrun lera, med sandliknande/sandblandad lera i schaktets norra del.		
12	Schakt utan indikation	18,5 x 2,2	34	0,5	Matjord 0,4m djup. Undergrund av gråbrun/beige/brunrosa lera.		
13	Schakt utan indikation	13, 5 x 2,2	29,76	0,5	Matjord 0,40m djup. Undergrund av gråbrun lera. Fnyk av bränd lera/tegelkorss förekommer i matjorden.		
14	Schakt utan indikation	22 x 2,2	47,8	0,45	Matjord 0,35m djup. Undergrund av gråbrun lera. Markfast sten centralt i schaktet.		
15	Schakt utan indikation	23 x 2,2	49,47	0,55	Matjord 0,45m djup. Undergrund av gråbrun/brunrosa lera. Täckdike med tegelrör gick igenom schaktets norra del i öst-västlig riktning. Ett av tegelrören märkt "Waksala nya", tillverkad i Vaksala tegelbruk.		
16	Schakt utan indikation	24 x 2,2	52,01	0,6	Matjord 0,5m djup. Undergrund av flammig gråbrun/brunrosa lera.		
17	Schakt utan indikation	22 x 2,2	50,64	0,55	Matjord 0,45m djup. Undergrund av flammig gråbrun/brunrosa lera.		
18	Schakt utan indikation	23 x 2,2	50,34	0,55	Matjord 0,40m djup. Undergrund av gråbrun/brunrosa lera.		
19	Schakt med indikation	18 x 2,2-4	54,26	0,45	Matjord 0,4m djup. Undergrund av gråbrun lera med flammig inslag av brunrosa lera. I schaktets centrala del påträffades en hård.	1001	L2024:4734
20	Schakt utan indikation	16 x 2,2	34,16	0,45	Matjord 0,35m djup. Undergrund av gråbrun/brunrosa lera.		
21	Schakt med indikation	17 x 2,2	36,49	0,45	Matjord 0,4m djup. Undergrund av flammig gråbrun/brunrosa lera. Ett stolphål påträffades i schaktets östra del.	1002	L2024:4734
22	Schakt utan indikation	26 x 2,2	57,73	0,45	Matjord 0,4m djup. Undergrund av gråbrun/beige lera, med brunrosa inslag i schaktets södra del.		

Bilaga 1. Schakt, forts.

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m ²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Lämnings-nr (KMR)
23	Schakt utan indikation	22 x 2,2	50,36	0,45	Matjord 0,35m djup. Undergrund av flammig grå/brun/ brunrosa lera..		
24	Schakt utan indikation	12,5 x 2,2	27,77	0,5	Matjord 0,35m djup. Undergrund av grå/brun/brunrosa lera.		
25	Schakt utan indikation	23 x 2,2	50,07	0,5	Matjord 0,35m, undergrund av flammig grå/rosa lera.		
26	Schakt utan indikation	21 x 2,2	43,15	0,55	Matjord 0,4m djup. Undergrund av beige/brun lera.		
27	Schakt utan indikation	23,5 x 2,2-3,7	59,76	0,8	Två lager matjord, ett övre humöst lager 0,3-0,35m tjockt, och ett ljusare mer slitigt lager under på 0,15m. Undergrund av beige/brun/brunrosa lera med mörkgråa fläckar i södra halvan. Schaktet är som djupast i dess centrala del på 0,8m, och grundast i norra kanten på 0,55m.		
28	Schakt utan indikation	21 x 2,2-4	53,53	0,8	Två matjordslager ett övre humöst och luckert lager 0,3m tjockt, samt ett undre lager på 0,2m som är mer kompakt, samt något ljusare och siltblandat. Undergrund av beige/ brun lera med stora ojämna mörkgråa/blåaktiga fläckar i varierande form och storlek.		
29	Schakt utan indikation	21 x 2,2	43,33	0,6	Två lager matjord. Ett övre humöst lager som är 0,2m tjockt, och ett undre lager 0,25m tjockt som är ljusare/ beige och siltblandat. Undergrund av beige/grå/brunrosa lera.		
30	Schakt utan indikation	21,5 x 2,2	43,82	0,5	Två lager matjord. Ett övre mörkt och humöst lager 0,2m tjockt. Det undre lagret är ljusare och mer siltblandat och kompakt, 0,2m tjockt. Undergrund av beige/brun/brunrosa/grå lera		
31	Schakt utan indikation	11 x 2,2	23,84	0,5	Två lager matjord. Det första är 0,25m tjockt med humöst och luckert material, Det andra lagret är mer kompakt och 0,15m tjockt, med ljusare beige-brun färg och siltblandat material med finare partiklar. Undergrund av beige/brun/ brungrå lera.		
32	Schakt utan indikation	12 x 4,2-6,2	60,68	0,5	Två lager matjord, ett övre 0,25m tjockt lager med mörkt och luckert material, samt ett undre 0,15m tjockt lager som är mer kompakt med ljusare och finare siltblandat material. Undergrund av beige/brun lera.		
33	Schakt utan indikation	18 x 2,2	36,54	0,4	Matjord 0,3m, undergrund av beige lera.		
34	Schakt utan indikation	22 x 2,2	46,71	0,5	Matjord 0,35m. Undergrund av flammig/vågig beige/brun/ brunrosa lera.		
35	Schakt utan indikation	23 x 2,2	48,23	0,45	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/brun/brunrosa lera. Centralt i schaktets mitt påträffades en mindre mängd kol, recent keramik, obrända ben och tegel i en remsa utan tydlig nedgrävning, som bedömdes vara recent.		
36	Schakt utan indikation	23,5 x 2,2	49,35	0,4	Matjord 0,3m. Undergrund av gråbeige lera. Stenfyllt dike i schaktes norra del (Ö-V).		
37	Schakt utan indikation	15,5 x 2,2	32,3	0,65	Matjord 0,3m djup. Undergrund av beige/brun lera. Schaktet är grundare i norra halvan på 0,4m, och i norra kanten påträffas en recent störning. Två stenar på 0,2m påträffades i schaktets centrala del.		
38	Schakt utan indikation	19,5 x 2,2-3,8	48,94	0,4	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige lera. Recent nedgrävning med spik och obrända djurben påträffades i schaktets norra del.		

Bilaga 1. Schakt, forts.

Schakt-nr	Typ	Storlek (m)	Area (m²)	Djup (m)	Beskrivning	Kontext	Lämnings-nr (KMR)
39	Schakt utan indikation	22 x 2,2	47,07	0,5	Matjord 0,35m. Undergrund av varvad beige/gråbrun/ brunrosa lera. En större sten (minst 0,5m lång) påträffades i östra schaktkanten i schaktets norra del.		
40	Schakt utan indikation	22 x 2,2	45,57	0,4	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/brun lera. Större stenar påträffas i undergrunden i större delen av schaktet. Recent störning i form av påförda massor - sten/tegelkross centralt i schaktet.		
41	Schakt utan indikation	18,5 x 2,2	38,28	0,45	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/brun lera. Tre större markfasta stenar påträffades i undergrunden.		
42	Schakt utan indikation	12,5 x 2,2	24,91	0,45	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera.		
43	Schakt utan indikation	22 x 2,2	48,82	0,5	Matjord 0,25m. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera.		
44	Schakt utan indikation	18,5 x 2,2	39,08	0,45	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/gråbrun lera		
45	Schakt utan indikation	17 x 2,2	34,81	0,5	Matjord 0,3m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa lera. Dike med tegel i schaktets södra del som går i nord-sydlig riktning. I schaktets norra del påträffades en stor markfast sten i undergrunden.		
46	Schakt utan indikation	22 x 2,2	41,2	0,45	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera.		
47	Schakt utan indikation	19 x 2,2	34,85	0,5	Matjord 0,3m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera. Ett dike med tegel påträffades centralt i schaktet som går i nord-sydlig riktning.		
48	Schakt utan indikation	22,5 x 2,2	38,22	0,5	Matjord 0,3m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera. Schaktet blir något djupare mot norr, djupet är 0,4m i södra änden och 0,5 i norra änden.		
49	Schakt utan indikation	24 x 2,2	44	0,45	Matjord 0,25m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera.		
50	Schakt utan indikation	23 x 2,2	43,92	0,5	Matjord 0,35m djup. Undergrund av beige/gråbrun/brunrosa varvad lera.		
51	Schakt utan indikation	18 x 2,2	34,89	0,5	Matjord 0,25m. Undergrund beige/gråbrun/brunrosa varvad lera.		

BILAGA 2. KONTEXTER

Kontext-nr	Typ	Storlek (m)	Diameter (m)	Höjd/djup (m)	Beskrivning	Schakt	Lämnings-nr (KMR)
1001	Härd	1,5x1,25		0,16	Härd. Rundad i plan. Natursten/skörbränd sten samt större mängder kol inblandat i grå lerfyllning. Relativt plan botten.	19	L2024:4734
1002	Stolphål	0,35x0,35		0,08	Stolphålsbotten. Rund i plan. Småsten vid ytan och grå/ brun lerig fyllning.	21	L2024:4734

BILAGA 3. FYND

Fynd-nr*	Objekt/sakord	Föremåls-typ	Material	Del	Antal	Antal fragm.	Vikt (g)	Beskrivning	Gallrad/konser-verad	Lämnings-nr (KMR)
5000:12:1	Brodd	Vinterbrodd	Järn	Platta, pigg, skänklar	1		12	Brodd, rektangulär platta och pyramidformig pigg samt två böjda skänklar som lagts ovan varandra. Plattan var 25x12x3 mm st, piggen 7x5 mm st och 5 mm hög, skänklarna 5 mm rakt stående, därefter inåtvikta över varandra, totalt 25 mm.	Gallrad	-

**Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.*

BILAGA 4. ¹⁴C-ANALYS

International Chemical Analysis Inc. (ICA)

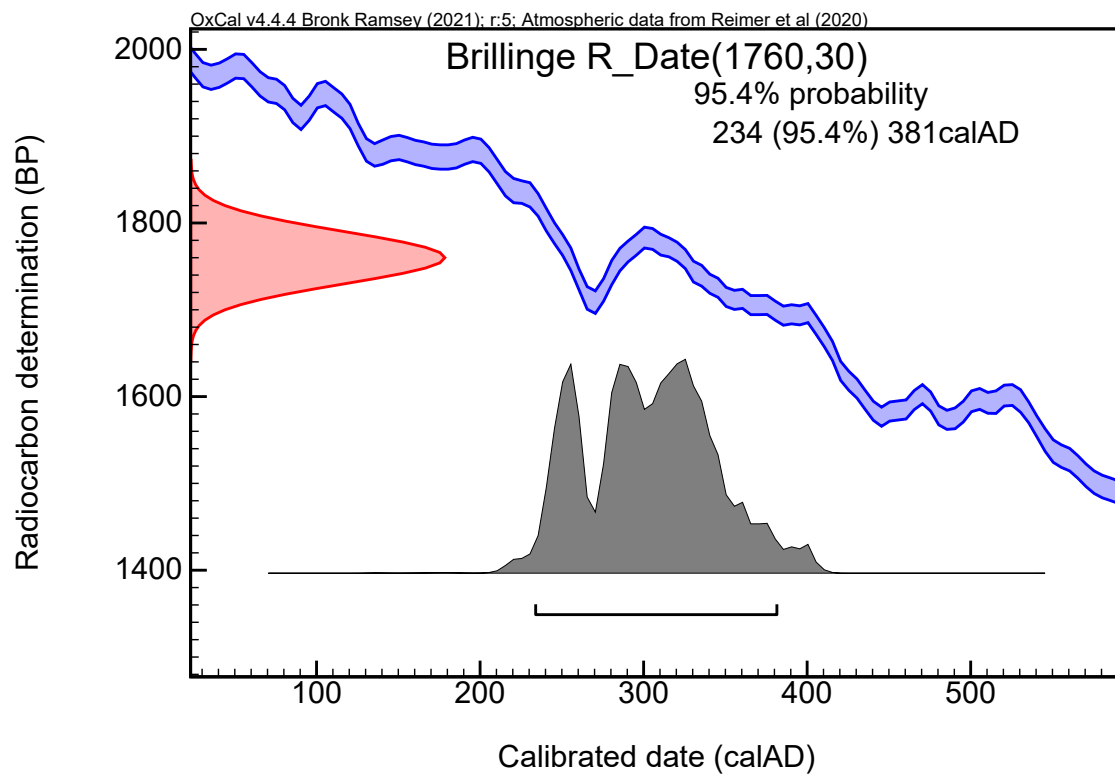
Resultat (december 2024)

Kontexter:

- 1001 – Hård

ICA ID	Submitter ID	Material Type	Pretreatment	Conventional Age	Calibrated Age
14C-9273	1001:17	Birch	AAA	1760 +/- 30 BP	Cal 230 - 390 AD

- Calibrated ages are attained using INTCAL20.
- Unless otherwise stated, 2 sigma calibration (95% probability) is used.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for fractionation using the delta C13.

Rapporter från Arkeologikonsult 2024:3770